



ORSZÁGOS RENDŐRFŐKAPITÁNY

1139 Budapest, Teve u. 4-6.

1903 Budapest, Pf.: 314/15.

Tel: (06-1) 443-5573 Fax: (06-1) 443-5733

BM: 33-104, 33-140 BM Fax: 33-133

E-mail: orfkvezeto@orfk.police.hu

Szám: 29000–105/423– /2011. RP.

Tárgy: alapvető jogot sértő rendőri intézkedés elleni panasz elbírálása

Előadó: dr. Nánási Zoltán

HATÁROZAT

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva **S. H.** szadai lakos által benyújtott panasz tárgyában – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Panasztestület) 131/2011. (V. 11.) számú állásfoglalásának megállapításaira – a rendőri intézkedés elleni panasznak a személyes szabadsághoz fűződő jog (az előállítás), valamint a tisztességes eljáráshoz fűződő jog (a panaszos társának helyszíni meghallgatása) tekintetében

h e l y t a d o k,

egyebekben azt

e l u t a s í t o m.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. §-ának (1) bekezdése *a)* pontjára és (2) bekezdésére, valamint 109. §-ának (3) bekezdésére – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságra – a Fővárosi Bíróságnak címezve – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül kell benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni, illetve azt a fenti határidőn belül a Fővárosi Bírósághoz, a 1027 Budapest, Csalogány u. 47-49. címre közvetlenül is be lehet nyújtani. (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) bekezdése, 326. § (7) bekezdése; Ket. 109. § (1) bekezdése).

A határozatot kapják:

- 1) Panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület
- 3) Budapesti Rendőr-főkapitányság vezetője, tájékoztatásul
- 4) Irattár

INDOKOLÁS

I.

A panaszos 2011. február 21-én kelt beadványában panaszt tett a vele szemben 2011. február 14-én a Budapest, József krt. 44. szám alatti könyvesboltban foganatosított rendőri intézkedéssel, valamint ezt követő megbilincselésével és előállításával kapcsolatban.

Panaszában leírta, hogy a panaszbeli napon az N. L. által üzemeltetett könyvesboltban, segítőként tartózkodott. N. L.-t felesége, H. B. korábban több alkalommal is zavarta a helyszínen a munkavégzésében, noha a BRFK VIII. ker. Rendőrkapitányság 2010. december 2-án „ideiglenes megelőző távoltartó határozatot” hozott a feleség ellen. Ennek során a feleség ígéretet tett, hogy férjével a jövőben kizárólag jogi képviselője útján érintkezik, őt munkahelyén nem zaklatja, azonban ezen ígéretét nem tartotta be.

2011. február 14-én H. B. ismételten személyesen megjelent a boltnál, mely azonban zárva tartott. Mivel kevéssel azelőtt a boltból értéktárgyak tűntek el és a tulajdonos, N. L. a BRFK VIII. ker. Rendőrkapitányságon lopás miatt feljelentést tett, így a bolt őrzése, valamint a készlet leltározása vált szükségessé. A panaszos ezt a tevékenységet végezte, azonban erre jogosító meghatalmazás nem volt nála.

Érkezésekor a feleség, H. B. egy tulajdoni lapot mutatott fel az általa kihívott és kikerkező rendőröknek, mely szerint ő az üzlethelyiség 1/1 arányú tulajdonosa, nem közölte azonban, hogy a helyiség a házastársi közös vagyonhoz tartozik, a házasság felbontása pedig még folyamatban van. Nem közölte azt sem, hogy tulajdonjoga „nincs semmilyen összefüggésben a könyvesbolt, mint vállalkozás üzemeltetésével”.

A panaszos leírta, hogy a történetek során a boltban jogosan tartózkodott, a vállalkozást üzemeltető N. L. engedélyével, és nem elvárható, hogy az ezt bizonyító okiratok folyamatosan nála legyenek. A panaszos szerint N. L. az eseményekről értesülve telefonon keresztül felhívta a VIII. ker. Rendőrkapitányság ügyeletét és tisztázta a helyzetet, azonban ott azt a tájékoztatást kapta, hogy a panaszt bűncselekmény elkövetésének gyanúja miatt elő fogják állítani.

A panaszos sérelmezte, hogy a könyvesbolt felé gyalogosan közlekedő társát, D. Gy.-t a rendőrök nem hallgatták meg, pedig ő igazolni tudta volna ott tartózkodásának jogosságát. Megítélése szerint H. B. rosszhiszeműen járt el akkor, amikor rendőrt hívott a boltba, mert a panaszost és D. Gy.-t is személyesen ismerte, tudta, hogy a boltban segíteni szoktak, ezáltal maga is megítélhette volna, hogy ott jogosan tartózkodnak.

A panaszos sérelmezte azt is, hogy jogi képviselőjének értesítése elmaradt, így a meghallgatásán nem tudott részt venni. Sérelmezte továbbá azt is, hogy meghallgatásáról „ún. meghallgatási jegyzőkönyv” készült.

A panaszos összességében az alábbiakat sérelmezte:

- előállítását;
- azt, hogy társát, D. Gy.-t nem hallgatták meg, noha bent tartózkodása jogosságát tisztázhatta volna;
- jogi képviselője értesítésének elmaradását, valamint
- a meghallgatásáról készült jegyzőkönyv készítését.

A panaszos a fentiek alapján kérte a Panasztestületet panaszának kivizsgálására.

II.

A Független Rendészeti Panasztestület a 131/2011. (V. 11.) sz. állásfoglalásában megállapította hogy *„az előállítás kapcsán súlyos mértékben sérült panaszos a személyi szabadsághoz való joga, és a tisztességes eljáráshoz való joga, a bilincs alkalmazásának a kapcsán súlyos mértékben sérült az emberi méltósághoz való joga”*.

A Panasztestület szerint ezen jogsértés eléri a súlyosság azon fokát, amely szükségessé teszi, hogy a Testület a állásfoglalását az Rtv. 93/A. § (6) bekezdésének alapján megküldje az országos rendőrfőkapitány számára.

III.

A rendelkezésre álló okiratokból az alábbi tényállás állapítható meg:

A panaszos előállításának végrehajtásáról szóló 01080/3559/2011/id. sz. rendőri jelentés szerint az intézkedésre 2011. február 14-én 9:53 órakor került sor a Budapest VIII., József krt. 44. sz. alatti könyvesboltban. A rendőri intézkedés jogalapja az volt, hogy az ott megjelent tulajdonos ismeretlen személyt talált az ingatlanban, ezért rendőri segítséget kért. A helyszínen a bejelentő, N.-né H. B. elmondta, hogy ő a kérdéses helyiség 1/1 arányú tulajdonosa, melyet aznapi dátummal kiállított tulajdoni lappal igazolt. Elmondta továbbá, hogy a könyvesboltot üzemeltető N. L. alkohol-elvonókúrán van, ők válóféltben vannak, a kapcsolatot nem tartják.

A könyvesboltot közösen használják, azonban a mai napon, odaérkezve észrevette, hogy bent világítanak a lámpák és ott egy ismeretlen személy tartózkodik. Ekkor be kívánt menni, azonban az ismeretlen ezt nem engedte, az ajtót bezárta, majd H. B. rendőri segítséget kért.

A bent tartózkodó férfit (a panaszt) ezt követően a rendőr intézkedés alá vonta. A panaszos elszámoltatása során elmondta, hogy az üzletben már előző este is járt, leltározás céljából, melyet aznap a társával, D. Gy.-vel akartak folytatni. D. Gy. akkor éppen azért nem tartózkodott az üzletben, mert a közelben el kellett intéznie valamit. „Közölte továbbá, hogy a leltárt a könyvesbolt üzemeltetőjének kérésére hajtják végre, aki az ő barátjának, T. M.-nak a ismerőse”. A kulcsokat T. M.-tól kapták meg előző este.

A fentieket a panaszos semmilyen okirattal nem tudta igazolni. A helyszínrre ekkor visszaérkező D. Gy. sem tudott semmilyen olyan okirattal szolgálni, mely a fentiek valóságtartalmát, illetőleg azt, hogy bármilyen tevékenységet jogszerűen folytatnak az üzletben, alátámasztaná.

Az intézkedő rendőr ezt követően közölte a helyszínen tartózkodókkal, hogy a fentiek alapján nem megállapítható, hogy a könyvesboltba milyen módon jutottak be, ott milyen alapon végeznek tevékenységet, ezért büncselekmény gyanúja miatt előállításra kerülnek a BRFK VIII. ker. Rendőrkapitányságra. Az előállításra a panaszos és társa, D. Gy. kezeinek hátra bilincselésével került sor, testi kényszer alkalmazása nélkül. D. Gy. az intézkedéssel szemben szintén panaszt terjesztett elő.

A helyszínen megtörtént az üzlet kulcsainak átadása H. B. részére. Bilincs alkalmazására 10:00–10:30 óra között került sor, mely sérülést a panaszos(ok)nak nem okozott.

A panaszossal szembeni intézkedés 2011. február 14-én 9:52 órakor kezdődött, szabadon bocsátásukra 15:35 perckor került sor. Az ügyirathoz csatolt igazolás szerint az intézkedés során panasz vagy sérülése nem keletkezett.

A panaszos meghallgatásáról készült 01080/3559/2011/id. sz. jegyzőkönyv tartalma a panaszbeadvány tartalmával lényegileg megegyezik. A panaszos elmondta továbbá, hogy N. L.-nek 2010 decembere óta rendszeresen segít a boltban, valamint ő segített neki feleségétől elköltözni is. Elmondta továbbá, hogy 2011. február 12-én észlelték, hogy a boltból eltűnt egy komplett asztali számítógép, valamint egy vonalkód-ellenőrző is. Ezt követően gondoskodtak a bolt őrzéséről, valamint megkezdték a készlet leltározását. Kiderült, hogy hiányzik egy hordozható DVD-lejátszó, valamint egy érmegyűjtemény is. Ezt követően értesítették N. L.-t, majd a panaszbeli napon visszatértek a boltba rendrakás és új leltár készítése céljából. Ezalatt társa, D. Gy. kis időre hazament, miközben a rendőrök kiérkeztek és megkezdték az intézkedést vele szemben.

Az intézkedéssel kapcsolatos parancsnoki kivizsgálásról szóló 01080–105/2/2011. P. sz. rendőri jelentés a történeteket a panaszos előállításának végrehajtásáról szóló 01080/3559/2011/id. sz. rendőri jelentésben leírtakkal egybehangzóan tartalmazza, az alábbi kiegészítésekkel.

A panaszt és társát 01080/3559/2011/id. számon meghallgatták, majd az általuk elmondottakat a 01080–905/2011. bü. sz., zaklatás vétsége miatt folyó eljárás iratanyagához csatolták.

A panaszos jogi képviselőjének értesítésével kapcsolatosan a kivizsgáló jelentés leírja, hogy az ügyvéd értesítése megtörtént, az ügyvéd a rendőrkapitányság épületében meg is

jelent, a panaszos és társa felől érdeklődött, valamint az ügyeletes tiszttel kívánt beszélni. Erre kevéssel az érkezése után sor is került volna, azonban az ügyvéd nem várta meg az ügyeletes tisztet, hanem eltávozott az épületből.

A panaszost és D. Gy.-t a velük szemben fogatosított rendőri intézkedést követően a Készenléti Alosztály nyomozója hallgatta meg 14:31 perc, illetőleg 15:37 perc kezdettel, az ügyeletes tiszt utasítására. A meghallgatás célja annak tisztázása volt, hogy nevezettek milyen céllal tartózkodtak és milyen tevékenységet folytattak az üzletben.

A jelentés szerint az Rtv., a Btk, a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (Be.) és a Ket. előírásai alapján végrehajtott kivizsgálás alapján megállapítható, hogy a kifogásolt eljárási cselekményre (meghallgatás) törvényesen került sor, amely jogsérelmet nem okozott. Az ügyben eljáró rendőrök részéről nem történt jogsértés, ezért velük szemben büntető- vagy fegyelmi eljárás megindítására javaslat sem született.

D. Gy. a későbbiekben a Panasztestület ügyfélszolgálatán személyesen megjelent, ahol „előadta, hogy egy számítógép és több más, a könyvesbolt üzemeltetője személyes dolgainak az eltűnése miatt mentek a boltba a másik panaszossal, a könyvesbolt üzemeltetőjének a megbízásából. Ezt követően az eljárásukra vonatkozó meghatalmazásukat írásba foglalták.

A könyvesbolt üzemeltetője és tulajdonosa között családjogi vita van. A rendőrök a könyvesbolt tulajdonosának a kérésére állították elő a panaszost és őt. A könyvesbolt üzemeltetője nem volt jelen az intézkedésnél. Őt és a panaszost megbilincseltek, és eltérő időpontokban (néhány perc különbséggel) előállították. A rendőrkapitányságon tájékoztatták őket, hogy mivel a könyvesbolt tulajdonosa (a tulajdoni lapon szereplő személy [H. B.]) azt állította, hogy eltulajdonítottak a könyvesboltból dolgokat, ezért kötelességük volt előállítani őket a helyzet tisztázása érdekében. Az intézkedés a könyvesboltnál reggel 9 óra 30 perc és 10 óra között zajlott le. Az intézkedő rendőrök civil ruhában voltak, láthatósági mellényt viseltek. Az intézkedő rendőr csak a nevét mondta, azonosító számát nem.

Elmondta még, hogy a bilincset a rendőrkapitányságra érkezését követően levették. A rendőrök magatartását nem kifogásolja, az előállításának a jogalapját sérelmezi. [...] A rendőrkapitányság épületéből a meghallgatását követően bocsátották el. A meghallgatásáról készült jegyzőkönyvet átvette.”

IV.

1./ Az előállítással, valamint a panaszos társa helyszínen történő meghallgatásának mellőzésével kapcsolatos panasznak az alábbiak szerint helyt adok.

A Panasztestület állásfoglalásával egyetértve megállapítom, hogy valóban indokolatlan volt a Panaszos előállítása, különös tekintettel arra, hogy a Panaszos az üzlethez kulccsal rendelkezett, és a rendőrök felszólítására magát megfelelően igazolta, illetve arra, hogy a bejelentő (H. B.) az üzletet üzemeltető férjével (N. L.) saját bevallása szerint sem tartotta a kapcsolatot, így arra vonatkozóan sem rendelkezhetett pontos információval, hogy a férje kit hatalmazhatott fel az üzlethelyiségben való tartózkodásra. A bejelentő – a

rendelkezésre álló okiratokból megállapíthatóan – a helyszínen a rendőröknek úgy nyilatkozott, hogy első ránézésre az üzletből nem tűnt el semmi, de ennek pontos megállapításához leltárt kellene készítenie.

A fentiek alapján tehát a helyszínen a panaszossal szemben sem bűncselekmény, sem pedig szabálysértés elkövetésének gyanúja nem merült fel. Pusztán az a körülmény, hogy a panaszos az üzletben való tartózkodásra jogosító okiratot nem tudott felmutatni – figyelembe véve, hogy az üzlet üzemtetője erre vonatkozó megbízást szóban is adhatott a panaszosnak, és, hogy a panaszos által előadottakat a panaszos helyszínre érkező társa, D. Gy. elmondása is mindenben alátámasztotta – önmagában semmiképpen sem alapozhatta meg a panaszos előállítását. Az intézkedő rendőrnek az előállítást megelőzendő a helyszínen részletesebb adatgyűjtést kellett volna végeznie, a panaszosnak valamint a panaszos társának meghallgatásával.

Ezen túlmenően az a körülmény, hogy a panaszossal szemben a későbbiek során esetlegesen bűncselekmény gyanúja merülhetett fel – különös tekintettel arra, hogy ebben az esetben a panaszos, az igazoltatása során rögzített adatok alapján minden további nélkül a hatóság elé idézhető lett volna – a panaszos előállításának okaként nem hivatkozható. A panaszos részére kiadott igazoláson, valamint a rendőri jelentésekben sem került megnevezésre konkrét bűncselekmény.

A Panasztestület megállapításával (a panaszos előállításának kezdő időpontja 9 óra 53 perc volt, a panaszos meghallgatására azonban csupán 15 óra 37 perckor került sor, mely időpontok között látszólag semmilyen eljárási cselekmény nem történt) egyetértve megállapítom, hogy a panaszos előállítása még jogszerű előállítási ok fennállása esetén is indokolatlanul hosszúnak minősülne, különös tekintettel arra, hogy a panaszos a helyszínen megfelelően igazolta magát.

2./ Minthogy a panaszos a helyszínen teljes mértékben békés, az eljáró rendőrökkel együttműködő magatartást tanúsított, a panaszos szökésének elvi lehetősége, valamint az a körülmény, hogy „*a rendőrségi épületben ... civil személyek is tartózkodhattak*”, a panaszos megbilincselését semmiképpen nem alapozhatta meg, így a bilincs használatával kapcsolatban előterjesztett panaszoknak is helyt adok.

Megjegyzést érdemel továbbá, hogy ugyancsak aránytalannak tekinthető bilincselés módjának megválasztása. A Szolgálati Szabályzat 60. § (6) bekezdés *a)* pontja értelmében ugyanis a kezek hátra bilincselése akkor célszerű, ha a bilincs alkalmazására testi kényszer útján kerül sor, vagy alapos okkal tartani lehet rendőr elleni támadásától, illetve szökéstől, a panaszos esetében azonban a fenti körülményeknek nyilvánvalóan egyike sem állt fenn.

V.

1./ A jogi képviselő értesítésével kapcsolatos sérelmet az alábbiak szerint elutasítom.

A szolgálatban lévő objektumőr 2011. február 26-án tett jelentésében leírta, hogy február 14-én 8:00 és 20:00 óra között látott el szolgálatot a BRFK VIII. Kerületi Rendőrkapitányságon. A nap folyamán, kb. 11 óra körül bement a rendőrkapitányságra egy ügyvéd, aki a két előállított személy kapcsán érdeklődött, hogy mikor fogják őket

meghallgatni. A r. őrmester közölte velem, hogy nem tudja megmondani, valamint nem adhat ki információt, erre a jogi képviselő elhagyta a kapitányságot.

Később, kb. 12 óra körül közölte, hogy szeretne beszélni az ügyeletes tiszttel, ezt követően a jogi képviselőt tájékoztatták, hogy az ügyeletes tiszt rögtön megérkezik. A jogi képviselő azonban az ügyeletes tiszt kiérkezése előtt elhagyta a kapitányságot és oda többször nem tért vissza.

A fentiekből kétséget kizáróan megállapítható, hogy a jogi képviselő értesítésére sor került, valamint ő nem a Rendőrség hibájából nem vett részt a panaszos meghallgatásán.

2./ Megítélésem szerint az, hogy a panaszos meghallgatására az előállítása során sor került, az ő vonatkozásában helyes eljárási cselekmény volt, hiszen ez az előállításhoz vezető körülmények, valamint a történetek során betöltött szerepének tisztázása, tehát az ő jogainak védelme céljából történt. A meghallgatás során megtörtént a panaszos nyilatkozatának fenti célból való felvétele, melynek megfelelő alaki kelléke a meghallgatási jegyzőkönyv.

A meghallgatás nem minősül tanúvallomás tételének, valamint gyanúsításnak sem, erre a meghallgatási jegyzőkönyv alaki kellékeinek hiányából (figyelmeztetés a hamis tanúzásra, a gyanúsítással kapcsolatos panaszjogra történő figyelmeztetés, stb.) is lehet következtetni.

A fentiekre tekintettel a panasz ezen részét is elutasítom.

Mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

Határozatom az alábbi jogszabályokon alapul:

- a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) és 326. § (7) bekezdése;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 100. § (1) és (2) bekezdései, 109. § (1) és (3) bekezdései;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 33, 48. §§-ai.

Hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdésén, valamint a 93/A. § (6) és (7) bekezdésein alapul.

Budapest, 2011. július „ „

**Dr. Hatala József r. altábornagy
országos rendőrfőkapitány**